



NEUROLOGICKÁ KLINIKA LF UPJŠ A UNLP KOŠICE

prednosta: Prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN

Neurologická klinika, Trieda SNP 1, 040 66 Košice

tel.: +421 (055) 640 3722, 3790

e-mail: zuzana.gdovinova@upjs.sk, <http://www.medic.upjs.sk>

### OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu MUDr. Terezy Serranovej, Ph.D. v odbore habilitačného a inauguračného konania: neurológia, na tému: “The complex syndrome of functional neurological disorder: Clinical manifestation and neural correlates of motor and non-motor symptoms”.

Práca vznikla na Neurologickej klinike 1. LF UK a VFN v Prahe, kde habilitantka pôsobí ako odborný asistent. Oponentský posudok som vypracovala na základe žiadosti o vypracovanie posudku zaslanej prodekanom pre vedeckú činnosť LF UK v Prahe, prof. MUDr. Pavlom Klenerom, Ph.D.

Funkčné neurologické ochorenia boli dlho poddiagnostikované, resp. nesprávne diagnostikované. Za posledné dve desaťročia nastal výrazný pokrok v pochopení mechanizmov vedúcich k funkčným neurologickým ochoreniam, čo sa odrazilo v lepšej diagnostike aj liečbe.

#### **Aktuálnosť zvolenej témy**

MUDr. Tereza Serranová, Ph.D. sa problematike funkčných neurologických ochorení venuje dlhodobo a zaslúžila sa o zlepšenie ich diagnostiky a liečby. Téma je zvolená veľmi aktuálne, nakoľko nová definícia, diagnostika a z toho vyplývajúca liečba si vyžaduje aj nový prístup k problematike funkčných neurologických ochorení, čo táto práca prináša.

#### **Formálna úprava a členenie práce**

Všeobecný úvod a komentár k vybraným 7 prácam tvorí 48 strán vrátane literatúry. O kvalite prác svedčia časopisy s vysokým IF, v ktorých boli práce publikované (Psychological Medicine – IF= 7,7; Movement Disorders – IF=4,99 a 5,38; Neuroimage Clinical – IF=4,8, ostatné 2,7-3,4) a treba vyzdvihnúť, že vo všetkých je MUDr. Tereza Serranová, Ph.D. prvý, korešpondujúci, alebo posledný autor. Všeobecný prehľad je spracovaný veľmi prehľadne, je

zrejme, že autorka sa problematike dlhodobo venuje a sú citované najaktuálnejšie práce ktoré prinášajú nový pohľad na uvedenú problematiku.

### **Ciele práce**

Cieľom predkladanej práce bolo prezentovať komplexný vzťah medzi motorickými a nemotorickými príznakmi funkčných motorických ochorení (FMD), ich neuropsychologické koreláty a ich klinický význam.

V prvej práci autorka zistila, že väčší vplyv na kvalitu života majú nemotorické príznaky FMD, a preto v liečbe sa treba sústrediť na obidve skupiny príznakov, motorické aj nemotorické.

V druhej práci sa zamerala na analýzu klinického fenotypu a prítomnosti event. subtypov/clusterov funkčných porúch. Clusterové analýzy a korelácie v uvedenej práci poukazujú na to, že funkčné poruchy predstavujú ucelenú skupinu ochorení, bez zjavných subtypov z hľadiska nemotorických a iných prejavov.

V tretej práci autorka potvrdila u pacientov s FMD vyšší výskyt restless leg syndrómu v porovnaní s kontrolnou skupinou (21,2% vs 2,6%) a poukazuje na význam jeho diagnostiky u pacientov s FMD, keďže ide o liečiteľné ochorenie.

V štvrtej práci hodnotením blink reflexu podporila výsledky predchádzajúcich prác o spoločnej patofyziológii funkčných a somatických syndrómov.

V piatej práci zistila v porovnaní s predchádzajúcimi prácami nižšiu incidenciu klinicky manifestného konvergenčného spazmu u pacientov s FMD, čo spolu s normálnymi reflexnými očnými pohybmi predpokladá poruchu motorickej kontroly.

Posledné 2 práce sa venujú zobrazovacím vyšetreniam, v prvej autori identifikovali temporoparietálne spojenie a prekuneus ako kľúčové oblasti zapojené do alterácie mozgovej konektivity vo vzťahu k funkčnej slabosti a v poslednej práci podporili, že FMD je ochorenie postihujúce viac sietí, s významnou úlohou temporoparietálneho spojenia a jeho konektivity v patofyziológii FMD.

Záverom konštatuje, že napriek významnému pokroku v tejto oblasti, ešte stále sme ďaleko od úplného objasnenia FMD. Genetické, neurozobrazovacie, neurofyziologické a behaviorálne premenné budú predstavovať užitočné biomarkery pre identifikáciu pacientov s FMD, pre rozlíšenie subtypov FMD a pre hodnotenie odpovedí na liečbu FMD.

## **Kvalita docielených výsledkov, štatistické spracovanie**

MUDr. Tereza Serranová, Ph.D. sa svojimi prácami významne podieľa na objasňovaní patofyziológie FMD, ich klinickej diagnostike a na základe predloženej práce som presvedčená, že so svojimi spolupracovníkmi určite prispeje k ďalšiemu objasňovaniu patofyziológie FMD, ale predovšetkým k lepšej klinickej diagnostike a pochopeniu podstaty ochorenia a následnej liečbe týchto pacientov. O kvalite výsledkov a štatistického spracovania svedčí aj ich publikovanie v renomovaných časopisoch, ako bolo uvedené vyššie.

## **Originalita predloženej práce**

Na základe vyhodnotenia originality predloženej habilitačnej práce podľa systému TURNITIN predloženého Mgr. Ilonou Trtíkovou, Ph.D. z Ústavu vedeckých informácií nevykazuje významnú podobnosť so zdrojmi sledovanými systémom TURNITIN a ide teda z formálneho hľadiska o originálnu prácu.

## **Celkové hodnotenie práce**

Na základe celkového hodnotenia práce môžem konštatovať, že práca MUDr. Terezy Serranovej, Ph.D. prináša významné vedecké poznatky o funkčných motorických ochoreniach, poukazuje na spoločnú patofyziológiu funkčných a somatických symptómov FMD a preukázala, že MUDr. Tereza Serranová, Ph.D. patrí k popredným odborníkom v uvedenej oblasti a jej ďalšia práca bude určite významným prínosom v objasňovaní podstaty FMD a prispeje k zmene v prístupe k týmto pacientom a ich následnej liečbe.

## **Otázky pre autorku**

- 1/ Aké vidí autorka perspektívy lepšej diagnostiky funkčných motorických ochorení (FMD) v klinickej praxi a správneho pochopenia podstaty tohto ochorenia a následnej liečby.
- 2/ Ktoré pomocné vyšetrenia sú najdôležitejšie v diagnostike FMD, a ktoré sú podľa autorky nad rámec potrebných vyšetrení v každodennej klinickej praxi.

## **Záver**

Doporučam prijať prácu MUDr. Terezy Serranovej, Ph.D. v predloženej forme a na jej základe doporučujem udeliť titul docent pre odbor Neurológia.

V Košiciach, 4.11.2022

Prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc., FESO, FEAN